

آبونه نراره : هر بر ایچون
سنه لی (۴۰۰) آتی ایلی
(۲۲۵) ، ممالک اجنبیه ایچون
سنه لی (۴۰۰) ، آتی ایلی
(۲۵۰) غروشد.

نسخه سی ۷،۵ غروشد .
سنه لی ۵۲ عدددر .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خانه

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

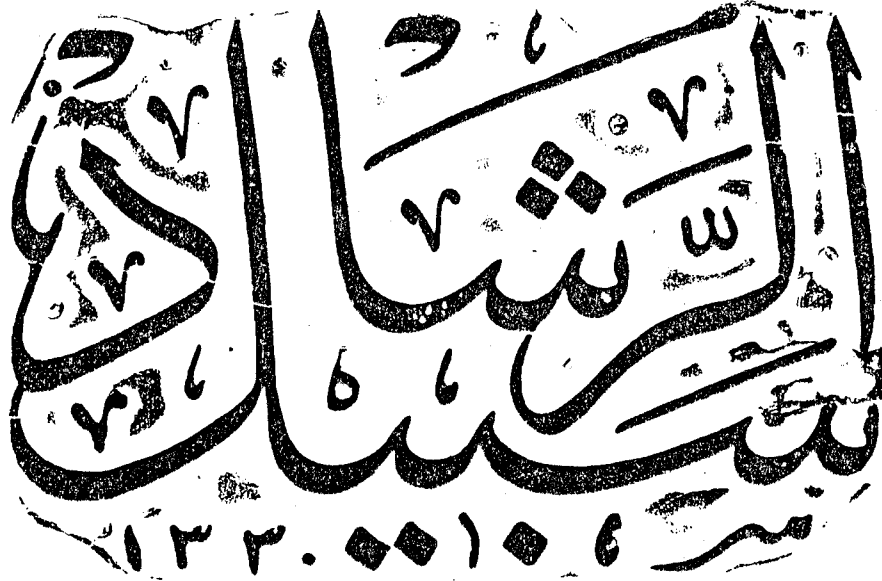
مسکه موافق آثار مع المنونیه
بول اولنور . درج ایده لین
یازیر اعاده اولماز .

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

باش محرر
محمد ماکف

صاحب و مدر
اشرف ادیب

آبعون اهدکم سبیل الرشاد

ادرس تبدیلتده ایریجه
• غروش کوندرملیدر .

مکتوبلرک امضاری واضح
واوقوناقلی اولسی وآبونه
مره نومروسی محتوی
بولونسی لازمدر

ممالک اجنبیه دن آبونه
اولانلرک آدرس لرینک
مرانسزجه یازلسی رجا اولنور.

پاره کوندرلدیکی زمان نه
داثر اولدینی بیلدیرلسی
رجا اولنور

یکی حقوق عائ

درجہ سی مقدمہ مطالعہ

۱۰

۸۱ — مادہ : زوجیند برینک دیگرینک حیاتہ قصد ابتدکی ثابت اولدینی تقدیرده زوج دیر تقریق دعواسی اقامہ ایدہ بیلیر .

۸۲ — مادہ : زوجیند بری دیگرینہ رابطہ زوجینک اداہسنہ مادہ امکا برافایہ حق صورتده ظلم و اذا ابتدکی تقدیرده زوج دیگر طرفندن تقریق دعواسی اقامہ اولونابیلیر .

بویکی مادہده مذهب فقہیمزہ توافق ایتہمکدهدر . سابقاده بیان اولوندینی اوزرہ احکام اسلامیہ منظرأ زوج ، لزوم کوردیکی تقدیرده زوجہسنی بالذات تطلیق ایدہ بیلیر ، تقریق ایچون هر حالده محکمہ به مراجعتہ حاجت یوقدر . برارکک ، محکمہ به کیده رک : « زوجہم بنم حیاتہ قصد ایدیور . » و یا « زوجہم رابطہ زوجینک دوامنه امکان بیرافایہ حق صورتده بکا ظلم ایدیور . » دیہ دعوی ایدہ جک . ا . بالطبع بودعاسی اثباتہ محتاج . اثبات ایدرسہ نه ایسه ، یا اثبات ایدہ مزسہ نه اولاجق ؟ بوقادینلہ رابطہ زوجیتی اداہ به مجبوری طوتولاجق ؟ . عجبا نظریات ساحسی خارجہ چیقلدینی تقدیرده بویله بررابطہ نک اداہسنہ امکان کوریلہ بیلیری ؟

حال بوکہ احکام شرعیہ مزہ کورہ زوج ، کندیسنه قارشی بویله بر سوء حرکتده بولونمایہ جرأت ایدن بر قادینی بالذات تطلیق ایدہ رک ایشک ایچندن چیقا بیلیر ، مسئلہده بر حادثہ تاریخیہ مایقته انقلاب ایتہمش اولور .

قادینه کلنجه بوده اکر بدایت عقدده امر طلاقہ مالکیتی شرط اتخاذ ایتش ایسه نفسی تطلیق ایدہ رک کندیسنی الم کوردیکی بروضعیندن قورتارہ بیلیر ، شرط اتخاذ ایتہمش اولدینی تقدیردهده محکمہ عائدہسنہ بالمراجعه حقوق و شرعہسنی تحت تأمینہ آلدیرہ بیلیر ؛ یوقسہ بہمه حال تقریقی طلب ایدہ من . برکرہ زوجہ به بویله بر صلاحیت ویرلیمی ، آرق بوندن ایلری کلہ جک مفاسده ، تزویرانہ نہایت بولونماز .

آنجا قکتب مالکیہ دن (مختصر ابی الضیا) یلہ حاشیہ لرندہ و (بدایۃ المجتہد) ده محرر بر مسئلہ به نظرأ فقہای مالکیہ دن بعضیلرینہ کورہ « زوجہ ، صلاحیتدار اولان حاکمہ بالمراجعه زوجی طرفندن ظلم و تحقیرہ معروض قالدینی اثبات ایدرسہ طلیلہ بینلری تقریق ایدیلہ بیلیر . »

مع مافیہ بومسلہ ، سائر فقہای کرامک آرای علمیہ سنہ مخالف و بالخاصہ زمانمزدہ برخیلی محاذیری مستلزم اولدیفندن شایان قبول اولاماز .

لامقہ : وقتیلہ عیسویلرجه رابطہ نکاحک ازالہ سی صلاحیت بشریہ خارجندہ کورولمشدی ، بالآخرہ الجات اجتماعیه تأثیریلہ بوخصوصده برانقلاب اجتهادی وجودہ کلدی ، غرب وشرق کلیساری ، بعض اسبابدن طولایی رابطہ نکاحک محاکم روحانیہ طرفندن ازالہ ایدیلہ بیلہ جکنی قبول ابتد . ایوم اورتودوقس کلیسائی قانونلرنجه اسباب تقریقندن بر قسمی شونلردر :

۱ — : زوجک مؤبدأ محکومیتہ کرفتار اولماسی .

۲ — : زوجیند برینک حیاتہ دیگرینک سوء قصد ایتہسی .

۳ — : زوجیند برینک کرک خانہ سی ایچندہ و کرک خارجدہ

باشقہ سیلہ غیر مشروع مناسباتده بولونماسی .

ارمنی حقوقیہ نه کوردهده شونلر اسباب طلاقنددر :

۱ — : زوجیند برینک کورک جزاسیلہ ، یاخود نفی مؤبدویا

موقلہ محکومیتی .

۲ — : زوجیند برینک دیگرینہ ظلم ایله معاملہ ایتہسی .

۳ — : زوجیند برینک ولور دفعہ اولسون فعل زنا یی ارتکابی .

۴ — : زوجینک طبعاً عدم امتزاجلری .

۵ — : زوجیند برینک تبدیل دین ایتہسی .

روم کلیساستجهده شونلر اسباب فسخدن معدوددر :

۱ — : زوجیند برینک زندان طولایی محکومیتی .

۲ — : زوجیند برینک مشترکاً اقامتلیرنہ مانع اولاجق صورتده

جزایہ محکومیتی .

۳ — : زوجیند برینک دیگرکی علیهنہ فعل جنایتده بولونماسی .

۴ — : زوجک زوجہسنی دوککی عادت ایدنہسی .

۵ — : زوجک عدم رضاسنه رغماً زوجہ نک خانہ سی خارجندہ

کیجہالہ سی ویا اکلنجه محللرندہ کزہ سی ، یاخود دیگر ارککلر ایله شہلی صورتده مناسبتده بولونماسی .

۶ — : زوجہسنی بش سنہ مدتله بلامعاونت ترک ایتہسی (افتراق

ابدان) .

۷ — : زوجیند برینک تبدیل دین ایتہسی .

ایشته زوجیند برندہ بو سیلردن بری تحقق ایدرسہ دیگرکی

محکمہ عائدہسنہ بالمراجعه تقریق قرارینی استحصال ایدہ بیلیر . بونلردن

باشقہ عنت ، جنت ، بعض امراضک وجودی ، اسناد زنا ، اسقاط

جنین ، عقامت ، حکومت علیهنده سوء قصد ، برمدت غیوبت ، سلك

رہبانیتہ سلوک کی شیلرده عیسویلرجه اسباب افتراقدن معدود بولونمدهدر .

مالنا حقوق طائلہ قرارنامہ سنک عیسویلرہ عائد بولونان (۱۳۲) نجی

مادہ سی بواسیادن بعضیلرینی احتوا ایتکده ایدی . زوجیند برینک

جرائم عادیہ دن طولایی بش سنہ دن فضلہ جزا ایله محکومیتی ، یاخود

مجبور در آرتق بویله برار ککک مجرد ایکنجی بر قادیله ازدواجندن طولایی برنجی زوجه سینه حق نفریق و یرمک ناصل موافق اولاییلیر؟ ظن ایدیلیورکه بوصورته قادیلرک حقوق صیانت ایدیلش اولیور؟ حال بوکه بالعکس قادیلنق حیاتی بویوک بر بحرانه، بویوک بر سفاته سوق ایدیلش بولونیورده کیمسه فرقنده دکل ۱.

قادیلرک طبعاً قصقانچدرلر، اوپله قولای قولای اورتاغه راضی اولامازلر، بو باده کی حالت روحی لری کندیلرینی کندی منفعتلرینه مخالف برسمته - وق ایدمکک بر قوتنده در. بنابرین برچوق قادیلر، زوجیرینک ایکنجی تأهللرندن منفعل اولارق نفریق جهتی اختیار ایدر، کندیلرینی نعمت نکاحندن محروم بیراقیرلر. فقط بالآخره پشیان اولور، یایدقلرینه ندامت ایدرلر، حیفا که بو ندامت فائده ویرمز.

اگر کوزل دوشونیلیر ایسه هیچ برقادین کندی زوجنک مشروع صورتده حرکت ایدمکک ایکنجی بر قادیله ازدواجده بولونماسندن طولایی اوقدر متأثر اولمامیلدر. اصل متأثر اولاجق مسئله باشقه در، اوده زوج غیر مشروع صورتده حرکت ایتمه سی، برطاقم آلوده دامن قادیلر ایله کسب مناسبتده بولونماسیدر.

بعض کیمسلر دییورلرکه: «متعدد زوجهلری اولان بر ارکک بولرک حقتده هروجهله تأمین عدالته قادر اولاماز، بناء علیه بوتعددی منع ایدمکک هر درلو تدایره توسل ایتمیلدر.»

حال بوکه بو فکر، اطلاقه نظراً طوغری دکلدرد. بوخصوصده قیاس نفسده جائز اولاماز. زوجهلری آره سنده تأمین عدالته مقتدر برخیلی ذوات بولونابیلیر. حق بو باده کی عدالتک بر حد شرعیسی وارد. بوعدالت، اوپله علی الاطلاق بر عدالت دکلدرد. ازجهل محبت قلبیه کبی شیر انسانک ید اختیارنده اولماسدیغندن بوکی خصوصانده عدالت تحری ایدیلهمز. ایشته بونک ایچوندرکه قرآن مینده: (ولن نستطیعوا ان تعدلوا بین النساء ولو حرصتم فلا تمیلوا کل المیل فندروها کالمعلقة) بویورلمشدر.

بو آیت کریمه پک کوزل کوسترییورکه تعدد زوجاتک مشروعیتی ایچون آله اولمایان، دائرة اختیاره داخل بولونمایان خصوصانده عدالت رعایت ایدیلهمی شرط دکلدرد. آلوبررکه زوجنک ممکن الایفا اولان حقوقه رعایت ایدیلسین، کندیلیسی معاق برحاله، یعنی نه قوجهلی، نه قوجه سز ایش کی بر وضعیتده بیراقیلما سین.

فی الحقیقه بو باده ارککلردن ده زیاد عدالت ایسته نیلیرسه قضیه برعکس اولور. ارککلره کندی قدرتلرندن، کندی اختیار اخلاقیلرندن فضله بر یوک تحمیل ایدیلش بولونور، بوایسه ارککلر حقتده بر ظلم دیمکدر.

اخلاقبوندن چیچرون دییورکه: «صوک درجه عدالت، صوک

دیگرینک حیاتی تهلیکویه النما ایدمکک افماله مباشرتیده بو جمله دن ایدی. بولنرزه اشبویکی حقوق طائله لایحه سنده کی (۷۶، ۸۰، ۸۱، ۸۲) نجی ماده لر ایله اسباب طلاق کوسترن دیگر بعض ماده لرک منشاء سنو حاتی قسماً آکلانش اولیورمی؟

۸۳ — ماده: ۱۲ نجی ماده به توفیقاً ایکنجی بر زوجه اولق اوزره نکاحلانا قادیلک، زوجنک کندیلندن اولباشقه برزوجه منکوحه سی موجود بولوندیغه انشای عقدده علمی وایکنجی زوجه اولارق ازدواجه صراحة رضای لاق اولایی زوج طرفندن اثبات ایدیلهمز و زوجه نفریقی طلب ایدرسه حاکم ینلرینی نفریقی ایدر.»

بو ماده، احکام شرعیهمز مخالفدر. زوجنک متأهل بولونماسندن طولایی ایکنجی زوجنک نفریقی طلبه شرعاً حق یوقدر، بویله بر نفریقک شرع شریف نظرنده هیچ برحکمی اولاماز. بناء علیه بو نفریقه رغماً زوجیت کماکان باقی قالیر، بو حالده زوج کیدوب باشقه بر ارککله عقد ازدواجده بولوناق اولورسه بوایکنجی رابطه زوجیت غیر مشروع بر مناسبتدن باشقه بر ماهیتی جائز اولاماز.

تعدد زوجات مؤسسه سی هدم ایچون بوکی غیر مشروع چاره لره مراجعت ایدیلهمی البته بر هیئت اسلامیه ایچون بویوک برکناهدرد. برقادین حین ازدواجده دوشونمیلی، اگر کندیلرله عقد نکاحده بولوناجق ارککک متأهل اولماسنه راضی دکلسه عندالعقد ایسته دیکی وقت نفسی تطلیق ایدمکک، شرطی درمیان ایتمیلدر. بویله بر شرط درمیان ایتدیکی تقدیرده ایسه آرتق زوجنک متأهل بولونماسندن طولایی اشتکایه حق قالماز.

اگر ایکنجی قادیله بویله بر صلاحیت ویریلهمی هر حالده موافق کورولیورسه بوخصوصده باشقه بر ماده تنظیم ایدیلرک شرط مذکور ایله عقد نکاح طریق ارانه ایدیله ییلردی. آرتق مشروع صورتده تأمین قابل اولان بر مقصد اجتماعی ایچونده - احکام اسلامیهمز نظراً - غیر مشروع اولان بر طریق توسله حاجت قالمزدی. مع مافیه بز، حین عقدده بویله بر شرط درمیان ایدیلهمی ده - قادیلرک منفعتلری نامنه - اساساً موافق کورنلردن دکاز.

۸۴ — ماده: تحت نکاحنده بر زوجه سی بولونان شخصک ۱۲ نجی ماده موجنبه ایکنجی بر زوجه ایله ازدواجی حالده برنجی زوج مجرد بو سببه نفریقی دعواسی اقامه ایدمیلیر.»

بو ماده ده احکام شرعیهمز مخالفدر. بر ارککک ایکنجی بر قادیله ازدواجی مشروعدر، آرتق آنک بو مشروع حرکتی برنجی زوجه سی ایچون نفریقی طلبه صلاحیت بخش اولاماز. باخصوص لایحه ده اتخاذ ایدیلان اصوله نظراً بر ارکک ایکنجی بر قادیله ازدواج ایدمکک ایچون ضرورتی، عدالته اهلیتی حضور حاکمه اثباته

خودکاملق فلسفه سنک رواج بولدی بی بر یرده جمعیت انسانیه نك بر قسم افرادی اخلاقاً بك الیم بر سقالت ایچنده یاشایور. دیگر کاملق فلسفه سنک حکمران اولدی بی بر محیطده ایسه بویه بر سقالتک توسعه اوقدر میدان قالمیور، تراحت و عفت اوزرینه مؤسس بر مدیت فاضله نك انکشافی ده آنجا ق بویه بر محیطده قابل اولاییور.

« ماده — ۸۵ : زوجین هر یکن دیگرینه قارشی من قصد متجاوزانه حقارتی اعتیاد و جبات مشترک و طاعتنیدن بالاختیار عدول و امتناع آلهه سبله و طایفه نك ناموس و شرف و عصمتی پایمال ایدم جک صورتده سوء احوال و خزان و طایفه مضایقه تهلکسه القا ایدم جک اسراف و تبذیر کی اسباب تحت تأثیرنده اولارق زوجین بیننده حسن معاشرتک و یا رابطه ازدواجک دوامتی غیر ممکن قیلاقی نزاع و شقاق ظهور ایدر ایسه طرفیندن بری حاکمه مراجعته تفریقی طلب ایدم بیلیر . »

بوماده جای نظارد. زوجین آردنده هر هانکی برسیدن طولای نزاع و شقاق ظهور ایدوبده زوج بالذات طلاقه نوسل ایتدیکی تقدیرده : (وان ختم شقاق بینهما فایسوا حکماً من اهل و حکماً من اهلها ان یریدا اصلاحاً یوق الله بینهما) آیت جلیله سی موجبجه طرفینک اهلندن، اقر باسندن اولق اوزره حاکم طرفندن ایکی حکم تعیین اولونور. بو حکمکر نزاع و شقاق سییت و یرن احوالی آراشیدیر، بونلرک ازاله سی تأمین، زوجینک آرد لرینی تألیفه جالیشیرلر. فقط مجتهدین خفیه یه کوره حکمکر زوجک و کائناتی حائز اولمادق تفریق حکم ایدم مزملر. بوجهت حکمکرک دائره صلاحیتندن خارجدر، آنلرک وظیفه لری مجرد زوجینک یئنی اصلاحه جالیشمقدن عبارتدر، یوقسه تفریق دکادر. اصح روایانه نظراً امام شافعی ایله احمد بن حنبل حضرت لرینک اجتهاد لریده بو مرکزدر.

فقط کتب مالکیه دن (مختصر ابی الضیا) ایله شرحنده و حاشیه سی (دسوقی) ده مفصلاً بیان اولوندی بی وجهله مذهب مالکیه نظرراً حکمکر بو تفریق صلاحیتی حائزدرلر. بونلر اولاً زوجینک آرد لرینی اصلاحه جالیشیرلر، بو قابل اولمادی تقدیرده شرائطه توفیقاً حکم ایدرلر، آرق بو حکم، لازم لتقید اولور.

وقتیله ملقا حقوق طایفه قرار نامه سی ده بو قولی اخذ ایتشدی. اشبو (۸۵) نجی ماده ده ایسه تفریق ایچون یالکیز مراجعت ایدم جکی بیان اولویور. دیمک که بوماده ده کوسستریلن هر هانکی برسیدن طولای زوجین آردنده نزاع و شقاق ظهوری ثابت اولورسه بونلردن یالکیز برینک طلبنه بناءً حاکم تفریق حکم ایدم بیلجک. حال بو که احکام فقهیه مزه نظرراً — زوجک عدم موافقتی حالده — حاکم و تفریق صلاحیتی حائز دکادر.

مع هذا بو ماده نك بر جوق تزویرانه میدان و یره حکی، و توجیدی آرزو ایدیلن افرایق حادثه لرینی تزیید ایدم جکی ده شبهه سزدر.

درجه بر عدالتسرلکدر : کندی حقوقی صوکنه قدر تعقیب ایتک، بو حق صوکنه درجه بر شدله ایستمک جوق کره او حق تجاوز ایتک دیمکدر .

ایشته برارک — محبت قلبیه کی کندی آلدن اولمایان خصوصاتده تأمین عدالته مقتدر اولمایه جفتدن طولای — ایکنجی بر قادیله ازدواجدن فراغت ایدرسه صوکنه درجه بر عدالتده بولونمش اولور — که بو، بزجه فرط احسان دیمکدر . — فقط بو عدالت ؛ بعض کره کندی سنک غیر مشروع احواله تمایل ایتسه سییت و یره بیلجکندن عدالتسرلک انقلاب ایدم بیلیر .

کذلک، بر قادیله زوجینک تکرار تأهلله محبتک و یا ثروتک انقسامه اوضرایه جفتی دوشونهرک زوجی بو تأهلدن منعه جالیشیرسه، کندی حق، کندی منفعت شخصی سی بوقدر شدله آراشیدیرسه شبهه یوق که دائره عدالتی تجاوز ایتک تهلکسه معروض قالمیر . [۱] ایشته بو حکمته بناءً درکه شریعت عادلانه من عدالتک بوکی معکوس تجلیاتنه میدان و یرمه نك ایچون تعدد زوجات خصوصنده علی الاطلاق عدالتی شرط قیلمامشدر .

مادام که : (وان تستطیعوا ان تعدلوا بن النساء ولو حرصتم) نظم مینی بو خصوصده هر وجهله تأمین عدالتک قابل اولمایه جفتی بیان ایدیور، احواله اگر هر وجهله عدالت شرط اولسه ایدی تعدد اصولی تماماً منع ایدمک ایجاب ایدردی. حال بو که (فلا تملوا کل المیل) نظم منیفیه (فانکحوا ما طاب لکم من النساء منی و ثلک و رباع ...) آیت جلیله سی بوکا مساع و یریبور. آرق نظام ایدیور که شارع مینک بومشلهده شرط قیلدینی عدالتدن مقصد ؛ تأمین قابل اولان بر عدالتدن باشقه دکادر. یوقسه محال اولان بر شرط تعلیق صورتیله تشریع احکامده بولونمق شارع حکیم حضرت لرینک شان عظمتنه لایق اولماز .

الحاصل : زوجینک مجرد متأهل اولماسندن طولای نه برنجی، نه ده ایکنجی زوجینک تفریقی طلبه شرعاً حق بوقدر. یایلا جق بویه بر تفریق، غیر مشروعدر. بونک نتیجه سی ایسه مشروع بر طایفه انحلاله اوضرا تمقدن، و بالعکس غیر مشروع بر طایفه نك تأسس ایدم بیلیمسنه جواز و بر ممکن باشقه برشی دکادر.

طوفری سی قادیلر بر آردن دیگر کام اولمایدلرلر، بر آردن ذات الزوج اولق نعمته نائل اولمایان همشیره لرینی دوشونمایدلرلر.

فریده خودکاملق فلسفه سندن ملهم اولان قادیلق حباتی، تعدد زوجات اصولندن بر عزت نفس مسئله سی جیقاریبور. حال که اسلام فلسفه سنک الهام ایتدیکی دیگر کاملق فضیلتنه مظهر اولانلر ایچون بویه بردوشونجه یه محل بوقدر.

[۱] لایحل لاسره نال طلاق اختیار تنفرغ صفحتها فاما لها مافدر لها . (حدیث شریف)